

Observă, documentează-te, implică-te:

Ghidul de „Patrimoniu” al micilor cercetători

Patrimoniul este **moștenirea** pe care ne-au lăsat-o înaintașii noștri (părinți, bunici, străbunici, strămoși). În limba engleză, se numește „heritage”, cuvânt care la noi se traduce exact prin „moștenire”. Să încercăm să analizăm acest patrimoniu, să îl păstrăm și să îl transmitem mai departe.

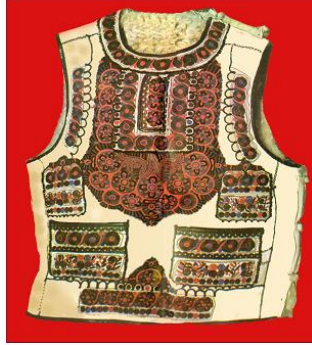

Deși poate nu te așteptai, patrimoniul poate fi întâlnit peste tot, în jurul tău. Totuși, nu orice este vechi este de patrimoniu. Se poate confirma valoarea de patrimoniu prin descoperire, cercetare, documentare și, la sfârșit, punere în valoare, pentru că ne definește ca națiune, popor și entitate culturală. Fiecare generație se bucură de această moștenire și are de învățat câte ceva din ea. Și tu poți învăța mai multe despre respectul pentru diversitatea culturală și creativitatea umană, descoperind și aplicând lucruri despre patrimoniu.

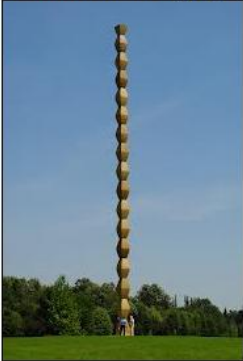

Și, totuși, ce înseamnă „patrimoniu”?

Ca să înțelegi mai bine ce este patrimoniul, trebuie să știi în primul rând că acesta este foarte bogat, de aceea a fost împărțit în mai multe categorii. Clasificarea aceasta este rezultatul unor cercetări făcute de istorici de artă sau arhitectură. Și tu vei putea să alegi să devii specialist în domeniul patrimoniului, iar acesta este un prim pas în descoperirea lui. Vei vedea cât de mult te va ajuta această clasificare în cercetările tale.

Așadar:

- Patrimoniul poate fi „**material**”, și când spunem aceasta, ne gândim la orice obiect cu valoare de patrimoniu pe care îl putem atinge. Dacă obiectul nu este palpabil, atunci patrimoniul este „**imaterial**”. Cele două categorii sunt la fel de valoroase.
- De asemenea, dacă obiectul de patrimoniu este ușor și se poate muta, atunci el face parte din categoria „**patrimoniu mobil**”. Dacă nu poate fi mutat din locul lui, adică este fix, atunci se numește „**imobil**”.
- Nu în ultimul rând, mai putem clasifica patrimoniul și după **domeniul de specialitate** căruia îl putem atașa. Ca să înțelegi mai bine, iată o listă de bunuri cu valoare de patrimoniu și domeniile de specialitate corespunzătoare:

Domeniul de specialitate	Bunuri cu valoare de patrimoniu	
Istorie	<p style="text-align: center;">Bojdeuca lui Ion Creangă (Iași)</p> <p style="text-align: center;">Catedrala Notre Dame (Paris)</p> 	<p style="text-align: center;">Românii din Serbia (port popular)</p>
Arheologie (știință care studiază trecutul istoric al omenirii pe baza interpretării urmelor materiale păstrate)	<p style="text-align: center;">Forul Roman (Roma)</p> 	<p style="text-align: center;">Sit arheologic industrial (Marea Britanie)</p>
Etnografie (știință care se ocupă cu originea, modul de viață, cultura și obiceiurile popoarelor)	<p style="text-align: center;">Cojoc</p> 	<p style="text-align: center;">Dans ritualic indian</p>

	<p style="text-align: center;">Capra</p>
<p>Artă</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Coloana Infinitului (Constantin Brâncuși, Tg. Jiu)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Personajele Disney</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> <p>Tango</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Mona Lisa (Leonardo da Vinci)</p> </div> </div>
<p>Știință și tehnică</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Tiparniță (Drucker, 1940)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Telescop</p> </div> </div>

Literatură și bibliofilie (ramură a bibliologiei care se ocupă cu studiul cărților rare și al valorii lor artistice)

Biblie veche

Manuscris medieval (iluminism)

Cinematografie

Amza Pellea

Frankenstein - poster

Numismatică

(ramură a istoriei care se ocupă cu studiul monedelor și al medaliilor vechi)

Medalii olimpice (Londra, 2012)

Monede (SUA, 1836)

<p>Filatelie</p>	<p style="text-align: center;">Timbre poștale</p>
<p>Heraldică</p> <p>(disciplină auxiliară a istoriei, care se ocupă cu studiul stemelor statelor, cu blazoanele caselor domnitoare, familiilor nobiliare, orașelor etc.)</p>	<p style="text-align: center;">Stema României</p>
<p>Cartografie</p> <p>(disciplină care studiază tehnica de întocmire a hărților și a planurilor topografice)</p>	<p style="text-align: center;">Harta Europei - sec. al VI-lea</p>

Adesea, **patrimoniul imaterial** este mai greu de definit, de aceea este nevoie de explicații suplimentare. Patrimoniul imaterial este dat de totalitatea practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor și abilităților pe care comunitățile, grupurile sau indivizii le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural.

Iată câteva exemple:

expresii culturale tradiționale	<ul style="list-style-type: none"> • forme de manifestare ale creativității umane cu exprimare materială, orală • expresii verbale tradiționale; • cântece, dansuri, jocuri populare; • obiceiuri, ritualuri, sărbători, jocuri de copii și jocuri sportive tradiționale; • meșteșuguri ori tehnologii tradiționale.
tezauri umane vii	<ul style="list-style-type: none"> • persoane care sunt recunoscute de către comunitate drept creatoare și transmițătoare de elemente ale unui domeniu al patrimoniului cultural imaterial.
marcă tradițională distinctivă	<ul style="list-style-type: none"> • elementul specific de autenticitate al expresiei culturale tradiționale pe care o definește ca fiind reprezentativă (pentru un grup de creatori, interpreți ori meșteșugari tradiționali).

Putem recunoaște patrimoniul cultural imaterial și după:

- caracterul anonim al originii creației;
- transmiterea cu precădere pe cale informală (adesea, nescrisă);
- păstrarea sa în special în cadrul familiei, grupului și/sau al comunității;
- percepția ca fiind legat de grupurile și/sau comunitățile în care a fost creat, păstrat și transmis.

Iată și exemple de bunuri de patrimoniu mobil:

<p>✓ bunuri arheologice și istorico-documentare (unelte, ceramică, inscripții, monede, sigilii, bijuterii, piese de vestimentație și harnașament, arme, însemne funerare, manuscrise, incunabule, cărți rare și cărți vechi, fotografii, clișee fotografice, filme, înregistrări audio și video, instrumente muzicale etc.).</p>
<p>bunuri cu semnificație artistică</p> <ul style="list-style-type: none"> • opere de artă plastică: pictură, sculptură, grafică, desen, gravură, fotografie și altele; • opere de artă decorativă și aplicată din sticlă, ceramică, metal, lemn, textile și alte materiale, podoabe; • obiecte de cult: icoane, broderii, orfevrărie, mobilier și altele.
<p>✓ bunuri cu semnificație etnografică (unelte, obiecte de uz casnic și gospodăresc, piese de mobilier, ceramică, textile, piese de port, pielărie, podoabe, obiecte de cult etc.).</p>
<p>✓ bunuri de importanță științifică</p>

(specimene rare și colecții de zoologie, botanică, mineralogie și anatomie).

✓ **bunuri de importanță tehnică**

- prototipurile aparatelor, dispozitivelor și mașinilor din creația curentă;
- creații tehnice cu valoare memorială;
- realizări ale tehnicii populare.

Indiferent de categorie, bunurile cu valoare de patrimoniu sunt dovada potențialului creator uman, de-a lungul istoriei. Și tu, prin creativitatea ta, poți face istorie: cercetează, documentează-te și poate vei descoperi chiar în comunitatea ta un loc sau un lucru cu valoare de patrimoniu!

✚ Este momentul să antrenezi micul cercetător ascuns în tine! Citește cu atenție și documentează-te serios. Va fi, cu siguranță, un fleac să clasezi următoarele exemple după criteriile:

a) Material/Imaterial

b) Mobil/ Imobil

c) Domeniu de specialitate

1. Biserica „Sf. Ilie”, Calea Națională 87 A, localitatea Botoșani;
2. Monedă de 40 de franci, Banca Comercială Română;
3. Manuscris Mihai Eminescu (Versuri în română și germană, lirică populară, proză și studii în limba germană), Biblioteca Academiei Române, București;
4. Cămașă femeiască cu poale, Muzeul Național al Țăranului Român, București;
5. Butelie a breslei țesătorilor, Muzeul Național Brukenthal, Sibiu;
6. „Peisaj-pădure”, Theodor Aman, Muzeul Național de Artă al României, București;
7. Locomotivă cu aburi pentru ecartament îngust, Căile Ferate Forestiere, S.C. Brafor S.A. Brașov.